CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN VE PAPA FRANSUVA'NIN VATİKAN BULUŞMASI

AVİM

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 5 Şubat günü Vatikanı ziyaret ederek Roma Katolik Kilisesi ruhani önderi ve Vatikan Şehir Devleti hükümdarı Papa Fransuvayla bir görüşme gerçekleştirecektir.[1] Papa Fransuva, göreve başlamasından kısa bir süre sonra, 2014 yılında Türkiyeyi ziyaret etmiş ve Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından ağırlanmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğanın yakında gerçekleşecek olan seyahati ise iade-i ziyaret niteliğinde olacaktır. 5 Şubattaki Vatikan ziyaretinde öne çıkan iki unsur bulunmaktadır:

1) 2015 yılında Papa Fransuvanın 1915 olaylarıyla ilgili soykırım iddialarını dile getirmesinden sonra gölgelenen Türkiye-Vatikan ilişkileri, yoğun bir diplomasi trafiği sonucunda onarılmıştır. Devlet düzeyinde gerçekleşecek olan 5 Şubat görüşmesi, iki taraf arasındaki ilişkilerin sağlamlaştırılması için uygun bir vesile olacaktır. Buna ilaveten, büyük bir dini mezhebi temsil eden Roma Katolik Kilisesi dinler arası diyaloğa önem vermektedir. Bu bağlamda Roma Katolik Kilisesinin dünyanın önde gelen nüfusu Müslüman ağırlıklı ülkelerinden olan Türkiye ile üst düzey görüşme yapması, Kilisenin dinler arası diyalog arayışına hizmet edecektir.

2) Aralık 2017de ABD Başkanı Donald J. Trumpın iç siyaset kaygılarıyla Kudüsü İsrailin başkenti olarak tanıma kararı, zaten gerginliğin had safhada olduğu Orta Doğuda hiç yoktan bir gerginlik konusu daha yaratmıştır. Böyle bir gerginliğin herkes için zararının farkındalığıyla, hem Cumhurbaşkanı Erdoğan hem de Papa Fransuva ABDnin bu kararına karşı çıkmışlar ve birbiriyle bu konuda telefon görüşmesi yapmışlardır. 5 Şubattaki gerçekleşecek Cumhurbaşkanı Erdoğan-Papa Fransuva buluşmasında kuşkusuz Kudüs meselesi gündemde olacaktır. Böylece Türkiye ve Vatikan, üç semavi din için de büyük manevi önem taşıyan Kudüs üzerinden gerginliğin çıkarılmamasının önlenmesi konusunda üst düzey koordinasyon imkânı bulacaktır.

Diğer taraftan Türkiyenin Papalık ile ilişkilerine temkinli yaklaşmasında yarar vardır. Papa Fransuvanın görevine başladığından bu yana önem verdiği bir konu ekümenizm, yani Hristiyanlar arası birliğin sağlanmasıdır. Papa Fransuva yakın geçmişte ekümenizmin sağlanabilmesi uğruna hem Türkiyeyi hem de Müslümanları rencide eden davranışlarda bulunduğu hatırlanacaktır.

Roma Katolik Kilisesi, buna açıkça vurgu yapmasa da, kendisini dünyanın diğer Hristiyan kiliselerinin üstünde konumlandırmakta, diğer kiliseleri kendi yörüngesinde toplayabilmeyi

arzulamaktadır. Bu bağlamda dünyanın en büyük kiliseler birliği olan Dünya Kiliseler Konseyine üye olmamış, bunun yerine Konsey ile kurumsal ilişkiler kurmuştur. Papa Fransuva, ekümenizm hedefi doğrultusunda çeşitli temaslarda bulunmuştur. Örnek olarak Papa Fransuva dünyanın en büyük Ortodoks kilisesi olan Rus Ortodoks Kilisesi ruhani önderi Patrik Kiril ile 2016da bir araya gelmiş ve ortak bir bildiri yayınlamıştır.[2]

Papa Fransuvanın, Roma Katolik Kilisesinin Türkiye ile olan ilişkilerini zedelemek uğruna Ermeni soykırım iddialarına 2015 yılında destek çıkması[3] da ekümenizm arayışıyla açıklanabilir. Papa Fransuva, bu söylemiyle Ermeni Apostolik Kilisesi ve genel olarak tüm Ermenileri yanına çekmiş, onların gözünde kendi Kilisesinin konumunu pekiştirmiştir. Papa Fransuva bununla da kalmamış, Ermenistan ziyareti sırasında önceden hazırlanmış olan konuşma metninin dışına çıkarak tekrar soykırım iddialarına değinmiş, Roma Katolik Kilisesi-Türkiye ilişkilerini tekrar zedelemiştir.[4] Doğal olarak Papa Fransuvanın bu hareketi Ermeniler nezdinde topladığı beğeniyi daha da pekiştirmiştir.

Papa Fransuva, benzer bir tutumu 2015te Bosna-Herseke gerçekleştirdiği ziyaret sırasında da sergilemiştir. Yapılan tüm çağrılara rağmen Papa Fransuva ziyareti sırasında Srebrenitsa Soykırımından bahsetmemiştir.[5] Papanın bu tutumu, çoğunluğu Ortodoks mezhebinden olan Bosna-Herseke bağlı özerk Sırp Cumhuriyetini ve Sırbistanı, dolaylı olarak da Sırbistan ile yakın ilişkileri olan Rusyayı (ve Rus Ortodoks Kilisesini) rencide etmekten kaçınmasıyla açıklanabilir. Bunun nedeni, Srebrenitsa Soykırımının Sırplar arasında hâlâ hassas bir konu teşkil etmesidir.

Son olarak Papa Fransuva, 2017 Myanmar ziyareti sırasında, Rohingyaların (Arakan Müslümanları) maruz kaldığı sistematik zulümden bahsetmemiştir. Bazı yorumculara ve konuyla ilgilenen Birleşmiş Milletler yetkililerine göre bu zulümler artık soykırım teşkil edecek seviyeye ulaşmıştır. Ancak buna rağmen Papa Fransuva, Myanmar ziyareti sırasında bu konuyu değinmemiştir. Myanmar ziyareti öncesi yazılanlara bakılacak olursa;[6] bu duyarsızlığın temel sebebinin, Rohingyalardan bahsedilmesi halinde Myanmardaki Hristiyan azınlığın ülkedeki radikal Budistlerin misilleme saldırılarına maruz kalmasına sebebiyet vereceği korkusu olduğu anlaşılmaktadır. Papa Fransuva, Myanmar ziyareti sonrasında yaptığı bir açıklamada ise,[7] Myanmar ziyareti sırasında kriz çıkarmamak için Rohingyalardan bahsetmediğini ima etmiştir. Dolayısıyla, Papa Fransuva Hristiyanlara zarar gelebilir endişesiyle taktik bir karar almış, ve Müslüman bir halkın maruz kaldığı zulmü görmezden gelmiştir.

Roma Katolik Kilisesi ruhani önderi ve Vatikan Şehir Devleti hükümdarı Papa Fransuva, resmi görevi itibariyle iki kimliğe sahiptir: kendisi hem bir din adamıdır, hem de bir devlet başkanıdır. Ekümenizmin ilerletilmesi doğrultusunda Roma Katolik Kilisesinin elde edeceği prestij, Kilisenin Hristiyan dünyasındaki manevi konumunu pekiştirecek, bu ise doğal olarak Vatikanı gücünü arttıracaktır. Bu prestij ve güç arayışı Papa Fransuvanın bugüne değin sergilediği yöntemi ve yönelimi özetleyebilmektedir.

**Fotoğraf: BBC*

[1] Cumhurbaşkanı Erdoğan Vatikan'a gidiyor, *NTV*, 16 Ocak 2018, https://www.ntv.com.tr/turkiye/cumhurbaskani-erdogan-vatikana-gidiyor,fWllt1_r8EeH2owMPYGD1w ; Cumhurbaşkanı Erdoğan 5 Şubat'ta Vatikan'a gidiyor, *BBC*, 16 Ocak 2018, http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-42703263

[2] Mehmet Oğuzhan Tulun, Papa Fransuva Ve Patrik Kirilin Ortak Bildirisi İle İlgili Bir Değerlendirme, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2016 / 12, 22 Şubat 2016, http://avim.org.tr/tr/Yorum/PAPA-FRANSUVA-VE-PATRIK-KIRIL-IN-ORTAK-BILDIRISI-ILE-ILGILI-BIR-DEGERLENDIRME

[3] Mehmet Oğuzhan Tulun, Hukuki Ve Tarihi Bir Tartışmaya Dini Katmak, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2015 / 45, 12 Nisan 2015, http://avim.org.tr/tr/Yorum/HUKUKI-VE-TARIHI-BIR-TARTISMAYA-DINI-KATMAK

[4] Mehmet Oğuzhan Tulun, Papa Fransuvanın Ermenistan Resmi Ziyareti, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2016 / 37, 22 Haziran 2016, http://avim.org.tr/tr/Yorum/PAPA-FRANSUVA-NIN-ERMENISTAN-RESMI-ZIYARETI ; Mehmet Oğuzhan Tulun, Papa Fransuva Ekümenizm İçin Bastırıyor, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2016 / 39, 29 Haziran 2016, http://avim.org.tr/tr/Yorum/PAPA-FRANSUVA-EKUMENIZM-ICIN-BASTIRIYOR

[5] Mehmet Oğuzhan Tulun, Papa Fransuvanın Çifte Standardı, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2015 / 81, 9 Haziran 2015, http://avim.org.tr/tr/Yorum/PAPA-FRANSUVA-NIN-CIFTE-STANDARDI

[6] AVİM, İnsani Yaklaşım Ve Rohingaların Kimliklerinin Tanınması Birbirlerinden Ayrıştırılmamalıdır, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No: 2017 / 111, 8 Aralık 2017, http://avim.org.tr/tr/Yorum/INSANI-YAKLASIM-VE-ROHINGALARIN-KIMLIKLERININ-TANINMASI-BIRBIRLERINDEN-AYRISTIRILMAMALIDIR

[7] Full text of Pope Francis in-flight press conference from Bangladesh, *The Catholic World Report*, 2 Aralık 2017, http://www.catholicworldreport.com/2017/12/02/full-text-of-pope-francis-in-flight-press-conference-from-bangladesh/

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN VE PAPA FRANSUVA'NIN VATİKAN BULUŞMASI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 10. Şubat 02. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/CUMHURBASKANI-ERDOGAN-VE-PAPA-FRANSUVA-NIN-VATIKAN-BULUSMASI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır